

DEBRECEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGADASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Külföldi árak.
És postán küldve
Éves ár... 10 forint —
Fél éves... 5 —
Három hónap... 3 —
Egyes szám 5 kr.

Előfizetési helyben
FELHÍVÓ: K. LAJOS és IR.
OSÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésében és a kiadóhiv-
atalban KUTANI IMRE könyv-
nyomdájában a postahivatalok
úján.

Hirdetési díj:
Négy hasábnos pott sorért 5 kr
Nagyobb terjedelmű s többnapos
hirdetéseknél alku szerint a leg-
olcsóbb árért vételek fel.
Bélyegdíj minden külön bejele-
zésért 30 kr.
„Nyittdő”-ben megjelenő közle-
mény minden pott sor 20 kr.
Hirdetéseket felvételre a kiadó-
hivatalban, KUTANI I. könyv-
kereskedésében, valamint ZIÖFFER-
MAN H. köv. íródjában is.
Nér nélkül vagy bérmentesen
beküldött kéziratok nem vétel-
nek figyelmbe.
Kéziratok vissza nem
adotnak.

Debreczen — Kossuthnak.

Beesületére valló hazafias kötelességet teljesített tegnap a debreczeni Függetlenségi Kör választmányának, midőn Kossuth Lajos születésnapjának 82-ik évfordulója alkalmából ünnepélyes gyűlést tartván, elhatározta, hogy a nagy számú üdvözlő levélben értesíti mindnyájunknak kegyeletes megemlékezéséről.

Ez a kör pártunknak egy testületét képezi s így jogosan tolmácsolható ezek és ezek nevében azokat a szent érzelmeiket, a miket keblünk legbensőbb rejtekében ére- zünk hazánk e nagy fia iránt.

De — szeretjük hinni — nem csak pártunk halás érzelmeit tolmácsolja ez a levél, hanem ennek a városnak minden lakosát. Mert hiszen Kossuth nem párt- ember, ő a magyar függetlenség nagy esz- ményképe, a nemzeti jog és erő élő kép- viselője, a kiről méltán énekelheti a költő:

Három száz évig várt rád nemzeted,
Nem rég jövel s több század életed...
Ime, közöljük azt a levelet, a mi mindnyájunk érületét tolmácsolja s Kossuth- nak tegnap Debreczenből elküldetett.

Találja őt üdvözlőnk jó egészségben.

Ünnepelt Hazafink!

Mélyen tisztelt nagymemlékü Kormányzónk!
A legszentebb kegyelet, a mely emberi kebelben elhet, ünnepe tette már rég óta mi- ránk nézve ezt a mai napot, a melyen az Ön születésnapját ünnepeljük. A tiszta honfiai le- lkek sovárgó érzetével, a halás ragaszkodás szeretetével s a megdöntetlen nagyság iránt viseltető imáddal gondolt mindig ennek a városnak józan gondolkodásu közönsége Önre, ki hazafias tetteinek magaslátán itt hangoztatá el ebben a városban megváltói eszméit törvé- nyes alakban, a magyar nemzet nevében.

Ma is megkondultak a reformátusok örök emlékü nagy templomának tornyában a Rákóczy- harang érczhangjai, hogy szent imádságra gyűj- tsek össze abban az Ön által megszentelt épü- letben az igaz őshívőket.

Ereztek, a legmélyebben érezték a Rá- kóczy-harang lelkesítő zugásában az Ön hon- fiai lelkének kiáltó szavát. Hiszen mi éreztük, hogy a mint a magyar dicsőség ama szép nap- jaiban Rákóczy lelke Kossuthban szólalt meg a nemzethez, épen úgy beszél most hozzánk az Ön által nemzeti csarnokká avatott nagy templom tornyából II. Rákóczy Ferencz ércz- emléke az Ön nevében. Ez a két név a ma- gyar nemzet igazainak vezérői fátylaja. S mi debreczeniek oly szerencsések vagyunk, hogy ennek a két névnek — fájdalom — már csak buzdító emléket egy helyen látjuk.

Igen. Abban az emlékezetes nagy tem- plomban Isten után Önnek emléket tiszteljük s Önnek szellemét imádjuk legmélyebben.

Jól tudjuk mi, hogy ennek a városnak hazafias érületű közönsége pártkülönbség nél- kül, családi körben is lelke mélyéből ünnepli az Ön születésnapjának nagy horderejű évfor- dulóját. Mégis Függetlenségi körünk nagy vá- lasztmányá indíttatva érezé magát, hogy ezen a napon gyűlést tartva, a leglátogatott haza- szeretettől áthatottan az Ön századokon át kimagasló dicső alakját lelki szemei előtt lát- ván, az Ön áldott születésnapja emléket a leg- hazafiasabb kegyelettel megünnepelje. Hiszen Ön ebben a hazában első sorban a miénk, mert a nemzeti dicsőség emelésére vittv őriási küzdelmében itt nálunk érte el a magyar régi törekvésének történelmi alapra fektetett meg- valósulását.

És mi Önnek érzünk testben s lélekben. Mi érezhetjük tehát a gondviselés által nyuj- tott ama szerencsének igazi örömét, hogy ér- nünk engedé, mikép Ön, mint Függetlenségi Körünk tiszteletbeli elnökét, az emberi életnek oly késői korszakában is hazafias lelkesedésünk egész hevével üdvözölhetjük.

Üdvözöljük, üdvözöljük, sokszorosan üd- vözöljük Önt születésnapja 82-ik évfordulója alkalmából. A magyarok hatalmas Istene tartsa meg Önt még az évek hosszú során, állandó jó egészségben, s mielőbb valósulni lássa ne- mes törekvéseink sikerét, hogy Árpád haza- jában minél hamarabb együtt ünnepelje meg Ön magasztos eszméinek győzelmét imádó nemzetével.

Imádkozunk és teszünk, hogy így legyen. Mert erős hitünk, hogy az isteni gondviselés nem lehet oly igazságtalan, mikép engedje azt, hogy a ki a világgal dicsőségesen megismer- tette nemzetét, ne láthassa meg sokat szeuve-

gett nemzetének feltámadását a szabadság tel- jes élvezetében.
Fogadja nagy emlékü kormányzó ur is- mételten legmélyebb, leghazafiasabb üdvözle- tünket.

A debreczeni Független- ségi Kör nagy választmányá- nak 1884. szept. 21-én tartott üléséből.

Nagy emlékü kormányzó urnak hű elvtársai s aláztos szolgálói:
Nagy János, Szathmári Károly, elnök. jegyző.

Az új országgyűlés.

(r. e.) Az új országgyűlés néhány nap- mulva megyülük s akkor válik el, hogy a nemzet mily sáfárokra bízta érdekeit.

A kormánypartot ösmerjük. Van az élén egy ember, és az Tisza Kálmán; milyen ember, azt mondja el ki-ki önma- gának. Van vezetők között egy költő, Jókai Mór, egyetlenegy azok közül, a kitől fáj látnunk, mily vakon, mily szerencsétlenül követi a magyar abszolutizmus politiká- sát a Bécs felé vezető uton. A többiek hi- vatalnokok, zsidók, horvátok és mindössze véve mamekuk. Bábszínház — szavazó- gép — semmi egyéb.

Ott van a mérsékelt ellenzék, élén legkivált gróf Apponyi Alberttel s oly férfakkal, a kik közül a kisebbek is van- nak oly államférfiak, mint a kormánypár- tiak legmagasabb polczra helyezett egyé- nei. Ettől a párttól fél legjobban Tisza Kálmán — mert ezt a pártot rágalmazza s dobálja meg sáros-jelszavaival leggyak- rabban. Van is rá oka, mert Apponyi ép oly hamar szolgálat viszonzásokkal Tiszának s ép oly gyorsan álcázza le, a mikor vala- mi új álcát ölt magára, mint a hogy Tisza szokott „rögtönözni”, ha megszorul. És aztán Apponyinak még van hite le s mivel ő is csak közjogi alapon áll, nincs olyan nagyon messze a bársony-székektől, mint a hogy a kormánypárti felhivatalo- sak szeretik hirdetni.

Az antiszemita párt sem lesz nagyon vesztég az országgyűlési hangversenyben. Istóczyt az események komolyan számba- veendő és mindenestire tiszteletreméltó ál- lamférfivá tették s pártját Kossuth is olyan- nak jelenté ki, a mely párttal számolni kell. Az a most még kósza, de alapot alig- ha nélkülöző hír, mely szerint Bismarck harezot indított volna a Rotschild-pénz vil- ág uralma ellen, jó alkalmat nyujtanak arra nézve, hogy (mindenféle botrány-féle kicsinyességektől megtisztulva) komoly köz- gazdasági párttá növekedjék. Legújabb intézkedése, mely szerint egy függetlenségi és egy kormánypárti elnököt választ, reánk, függetlenségiekre kissé tartózkodó magavise- letet tesz tanácsossá, holott, ha távol tar- taná magát minden politikai szinezettől, azt a rokonszenvet, melylyel a függetlenségi párt részéről tagadhatatlanul rendelkezik, mindin- kébb öregbítene és csorbítlanul meghagyná. A politika nem szántóföld, a melyet feles megmunkálásra adunk ki.

És ezen pártokkal szemben állunk mi, függetlenségi. Vezérünk és nagyságunk Kossuth Lajos — s ha nincs közel nagy államférfiunk — van nagy eszménk, a haza függetlenségének és önállóságának szent esz- méje. Nincs is szükségünk miniszter-jelöl- tekre; Tiszának, Apponyiéknek sietős a dolguk — mi pedig várhatunk.

— **Minisztertanács.** Szombaton miniszter- tanács volt, melyben — mint a B. Korr. je- lenti — számos folyó ügyön kívül több fontos törvényjavaslat tárgyalatott, s a képviselőház munkaprogramja beszelített meg. Illetékes helyről jövő értesülések alapján ujból közöl- hetjük, hogy a képviselőházi érdemleges ta- nácskozáskor első tárgyalá a főrendiház reform- jára vonatkozó törvényjavaslat van kilatásba helyezve, s minthogy bizonyára nem tűnik fel plauzibilisnek, hogy a mostani felsőház azon tagjai, a kiknek e törvény értelmében nem lesz többé joguk királyi meghívót kérni, a felső- ház tanácskozásaiában még további két éven át részt vesznek: az új felsőház szervezése a

második ülésszak kezdetével bizton várható. A vizjogi s a bányatorvényjavaslat az ülésszak kezdetén aligha fog a képviselőház elé ter- jesztetni.

— **A honvédség.** A hivatalos lap közli: O Felsege a következő legfelsőbb kéziratot méltóztatott kibocsátani: Kedves rokon, Jó- zsef főherczeg ur! Mint az előbbeni években, úgy ezuttal is az Arad és az Alsó Morva mel- leti hadgyakorlatoknál alkalmam volt meg- győződni a magyar honvédség csapatainak jó tartása, menet- és hadgyakorlati képessége felől. Ezen öröndetes haladásban ösz- nte meglepéssel az őu fardhatatlan tevékeny- ségének és gondoskodásának befolyását ismer- vén fel, ezért önnék legbensőbb köszönetemet nyilvánítom s utasítom önt, hogy az említett hadgyakorlatokban résztvevő parancsnokokkal, tisztekkel és csapatokkal elismerésemet tu- dassa. Kelt Ebenhaltban, 1884. évi szeptem- ber hó 13-án. Ferencz József s. k.

— **A nemzetközi forgalom.** egy új ösz- köttetést és ez által új irányt nyert, az arl- bergi vasut által, melyet 20-kán adtak át a forgalomnak. És tekintetben, a mi szerencsénk az, hogy épen mi esünk ez ut irányba, mely nemcsak Tírol és Vorarlberg öszköttetését biztosítja, de megnyitja nekünk is a legrövi- debb utat Svájcba és Franciaországba; még pedig Németország közbeessése nélkül; úgy, hogy ennek sem vasuti, sem vámterifa-politi- kája ezentul nem fogja oly feltétlenül dominálni nyugoti kivitelünket, mint eddig, mikor kizá- rólagos birtokában volt annak. Ha pedig a keleti csatlakozásokat is tekintetbe vesszük, hazánkban az arlbergi vasut által a Konstanti- nápoly és Páris közti nagy utvonali öszkötté- tő láncszeme s bizonyos tekintetben, kiegészítő része, hosszú vonalon haszon élvezője, a nem- zetközi verseny tekintetében legelőnyösebb ré- szese lesz, egy a forgalomban való részesedés, mint a kivitel olcsóbbá tételének következté- ben.

— **Tisza felsülése.** A kormánypárti sajtó nagy garral emlegette a napokban, hogy Tisza Kálmánnak sikerült megnyernie. Br. Sennyey Pált, hogy ez a főrendiház elnökségét elfogadja. És ez a hír nem igaz, mert most a könyomatú felhivatalos lapok határozottan állítják, hogy a főrendiház elnöke ismét Szögyény-Marich László lesz. Tehát így mindazon kombinációk, melyet Sennyeyhez fűztek a kormánypárti lapok eles- tek. s Tisza Kálmán kísérlete csütörtököt mondott.

— **A mi kedvett horvátjaink** Zengben egy nagy, ugylászik fizetett csecelekből álló csapat a vámház, adóhivatal és Prisa lelkes és Badics nevű polgár házainak ablakait be- törtte. A tömeg éktelen lármát csapott és foly- tonosan ezt kiabálta: „Le a magyarokkal”. A kormány óvintézkedéseket rendelt el, mint- hogy a választásokat is, kik Bedekovich minisz- terre szavaztak, bántalmazással fenyegették.

— **Vanutelli** a bécsi pápai nunczius, Esz- tergomba érkezett, a herczegprimás meglátó- gatására, kivel több napot fog tölteni. Az esz- tergom-nánai vasut indóházba, mint M. Korona írja, a pápai követet az esztergomi főkapitány és a megye egy-egy küldöttsége fogadta. Esz- tergomból a követ Kalocsára megy. Utjában őt Ammon Lipót kanonok és titkár kíséri. — Vanutelli utja különben politikai, mert az a czélja, hogy informálja az itteni papságot a politikai körök magatartásától.

Politikai levelek.

(Vége.)

Vajha a szabadelvűnek elnevezett párt, igazán azon eszmének elfogadására alakult volna Magyarországon, mit az a fogalom, (a szabadelvűség) kebelebe zár! — Hiszen az nagyon oda illet volna a szabadságot annyit küzdött nemzetéhez. — De fájdalom nem ug van; — mert azaz ellentétesség, mely a kormány részéről, — melynek a párt kifolyása — Magyarország önálló államisága, s érdeke ellen folytonosan mutatkozik; az a vaskar al- kalmazása, ott a szabadabb gondolkozó el- lenzéki választó polgárok közül, mely valóban azt az 1867-ki alkotmányosságot is illuszióssá teszi: a legbárgyabb első tekintetre is szem- betűnővé teszi, hogy az a párt minden lehet, csak egyedül szabadelvű nem, — s hogy a kormány azt az elnevezést csak is olyan kö- penyeg gyanánt vette fel, az átmenés hidjánál, hogy azzal a reaktív rongyait fedezhesse.

Protestans kitűnőségeink bizonyosan tud- ják azt, talán jobban mint mi; mert hiszen azt feltenni képtelenség lenne, hogy azok a szettektenteni képes nagy elmék, valami más szerényebb felfogás felvilágosítására szorul- nának. — És annyival csudalatosabb tehát hogy oly öntudatosan mondanak ellent hiu vallásuk sarkalatos elvének, s kelnek harczra a protes- tantizmussal együtt járó szellemi szabadság

menhelye ellen. — Sőt mondhatni, hogy any- nyival nagyobb bűn, tudva őseink magasztos példáját megvetve, s a reájuk örökségként hagyományozott protestationális elvet megta- gadva, a szabadeszmek tárházának támogatása helyett, a reactivál léptek szövetségbe. — S a protestantismus erős várába bevitték a tró- jai nagy falovat, és azt az erős véd bástyát, melyet őseink, annyi véraldozattal építettek, a szabad eszmék, a népszabadság, nemzeti létünk mególtalmazására, szavazatukkal lerombolni se- gitenek; midőn ott a Synodusokoa conventek- ben, kerületi gyűlésekben, az opportunítás sophismájának csillogtatása közt, egyenként adogatták tel az egykor nagy munkával meg- szerzett, megkésztített legsarkalatosabb autonó- miákat, s hoznak helyette oly törvényeket, mely a protestantismus eddigi önállóságával, a szabadeszmek tovább plántálásával, merőben ellenkeznek, s oda dobják a szabad gondolkod- hatás perét a tendenciának, mely nem kíván nagy tudományú férfiakat, csak jó engedelmes polgárokat. — És miért?

Csupán a kormány fő kegyeletes moso- lyáért; a hatalom fénye melletti sütkördözhe- tésért; no meg azért a reményletért az itt-ott meg is nyert, parányi kis zsiros csuprocskáért!

Kicsi haszon; — sovány dicsőség annyi kártételért.
Higyjék meg protestáns kitűnőségeink, hogy az ösők példájához szabott rendületlen- ségért, az ezerek áldása után sokkal ra- gyogóbb emlék tündökölne egykor vissza, a hálá- val visszaemlékező búszke utókor szive tablá- járól, mint a milyen zsiros falatot, vagy dí- csőséget enged ez a jelen élvezni, azért a segédkez nyujtásért. Melyeket bizonyosan, egy a jelenben, mint a jövőben, azoknak a szá- ezereknek karhozatása fog izetlenné tenni és elsötétíteni.

Mikor protestáns kitűnőségeink, mint egyes személyiségek lépnek, a protestáns au- tonómiák, vagy alkotmányos jogaink sirjának áogatásához: felszámíthatatlan veszteség, a nép szabadság, s hazánk önállósága nagy czél- jának kivételénél. — De mégis nagyobb és megdöbbentő valami az, hogy az a romboló erővel megbéltelt faló, a protestáns főosko- lákba is be van vonva. — Vezerei, talán vala- mennyien, oda sorakoztak az opportunusok közé; kikhez — úgy látszik, a protestantis- mus ügye, a haldokló czázárral együtt, méltán kiálthatná: et tu mi Brute! — (Hát még te is Brutusom!) Hiszen ők is úgy jellenek meg- gyilkot képező szavazatukkal, az autonómia eleite felett határozó urnálnak.

Ezen autonómia Brutusaira van bízva a jövő ivadékképzése. — És mily sötét ár- nyékok vet előre az a jövő, melynek azok lesz- nek kitűnőségei, kiket azok a mai iskolai ve- zérek oly opportunítást vadászó elvekkel szar- utálva bocsátanak a nagyvilágba, szár- nyuk alól.

Ha kérdeznél valaki, van-e még hely az országban, az önállósággal birt testületek kö- zött, hova a kormány beavatkozási jogát be nem fészkelte volna; minden habozás nélkül válaszolhatná bár ki is, azt az egyszerű szót: nincs, mert valóban nincs. — Mig magyar kor- mány nem volt, a századokon keresztül mind untalan kísérlet külön nemü megátmadások soha sem bírták a protestánsoknak azt a kor- ronás fők által megszentetett, s önállóságuk biztosító törvényeket megingatni. — Mert minden kísérletnél bebizonyult, hogy a kik azokhoz nyultak darázs fészekbe nyujtották kezeiket. — S most a magyar kormány üdvös intézkedése azokból a darázsokból szelid here- mékeket tudott alakítani. — Sőt többet mond- hatunk: mig a magyar kormányok nem protes- táns elnökei voltak, tiszteletben voltak tartva azok a szentesített törvények, legalább nem mutatkoztak kísérletek. — De mihielyt protestáns elnök foglalta el az intézkedhetés főhelyét a kormányban; legott ellett kezdve az ostromló telepek készíttetése; a szynodu- sok conventek alakjában. — S a batteriak működését sikerülnek lehet egylőre mon- dani; mert már ott van a kormány a reform- átusok főiskoláikban, biztosai által, s meg fogja látni ha merészelnek e azok a bölcsé- szeti, hittani, történelmi tanárok, a lélek sza- bad gondolkodása szerint csepvetlenül növen- dékei lelkében, ott az istentől világról s a természetéről emelkedő fogalmakat; vagy me- részik e azt a történelmeket nem azon költe- mény alakjában tanítani, mint arra első költ- tők azoknak az illető tanároknak megadta az utasítást.

Oh azok az ostromló telepek igen ügye- sen vannak kiszámítva. — Panaszunk sem le- het ellenük; hiszen tőtelekei töről metszett protestáns kitűnőségek. — És így igazán lehet mondani: valami nonfit injuria, (a ki maga is úgy akarja, a dolgot nem érti meltaunkodás- nak.) — Magok a protestánsok akarják ugy. Már t. i. a kormány szabad elvéhez csatlako-

zott protestánsok. — Ergő: szent legyen a béke!

Es midőn ezek felett az elfogulatlan protestáns ember felsőhajt, önként jut eszébe a haza bölcsének 1861-ki feliratában kifejezett azon igazi bölcs megjegyzése: hogy ha az erőszak és hatalom veszi el kezünk közül alkotmányos jogainkat, azt a körülmény elő álltával vissza szerezhetjük: de ha magunk adjuk azt fel, nagyon nehezen, vagy talán soha sem szerezhetjük azt vissza.

Igen is synodust kellett teremteni, hogy azokban új törvények alkottassanak a protestáns felekezet számára, azok helyett a megunt alkalmatlanok helyett, és azoknak az új törvényeknek olyanoknak kellett lenni, hogy azok a kormány szabadelvű tendenciáival össze ne ütközzenek. — Meg is alakult a synodus, szokott mesterséges kormánypárti többséggel, és hoztak is olyan új törvényeket, melyekre azt mondják azok az elvű protestánsok; adatai uram esőt de nem vala köszönet benne.

Még egy kés elnyi korlát talán a protestáns autonómia létezését illetőleg; s azon is át sikolva, a synodus jó akaratából eljut az orthodox protestáns arra a tere, hogy a szentek megünneplését, a Szent Istváné kezdve, minden zúgolódás nélkül teljesíti.

Vigyázzunk edes magyarom! — Az ebben lelte soha sem volt nagyobb szükségünk mint éppen a jelen korszakban, e szabadelvű kormány atyáskodása alatt. — Vall vetve uraim, s egy akarat; s nem lesz ki ledöntse a szikla falat!

Általános ipartestület.

Debreczen, 1884. szept. 21-én.

A f. évi augusztus hó 3-án tartott iparos gyűlés határozata szerint az új ipartörvény által elrendelt általános ipartestület alakítása céljából nagyobb értekezlet volt összehívandó. Ez értekezlet tegnap tartatott meg a város ház nagytérben, mely zsúfolásig megtelt iparos közönséggel. Jelen volt az ipar- és kereskedelmi kamara két nagyerőmű vezére: S esztin a Lajos és dr. Király Ferenc is.

Jóna Dániel az elnöklésre felkérve a megjelentek üdvözlésével nyitotta meg a gyűlést.

Vadon Sándor jegyző felolvassa az aug. 3-iki gyűlés jegyzőkönyvét.

Több apróbb felszólalás után megkezdett az igen heves vita az általános ipartestület alakítása felett.

Az egyesültnézős ellenzője a tárgytól teljesen eltérőleg is fejtegette a saját egyesületének álláspontját.

A zúrvart csak növelte a sűrű egymásutánban történt felszólalás. A szónokok közül a csizmadia- és fazekas-ipartársulat képviselői határozottan tiltakoztak a belépés ellen.

Ezután S esztin a Lajos iparkamrai elnök fejtegette az ipartörvényt.

Az általános ipartestület eszméjét is üdvösködti, mert az elkülönítve működés helyett elősegíti a vállhoz-vállat vetve munkáját a nagy versenyel szemben minden iparág fejlesztésénél. Felhívja a debreczeni kereskedő-testület példáját.

A »DEBRECZEN« TARCZÁJA.

Ha tudnád, hogy...

(Sully Prudhomme)

Ha tudnád, hogy mily siralmas Egyedül az élet, Kis lakásom előtt néha Elvezetne lépted;

Ha tudnád, a fájó szívben Mit szül egy tekintet: Megláthatnám, ablakomra Szemed mint tekintget;

Ha tudnád, mily balzsam réa Egy társ jelenléte: Leülne mint egy hü testvér Ajtóm küszöbére;

És ha tudnád, mint szeretlek S szívem érted mint ég: Talán ezt a kis küszöböt Még által is lépnéd!

Bölyny József.

Tóth Kálmán és a forradalom. *)

Kárpátoktól Adriáig viszhangzott a költő szava: »Talpra Magyar!«

Ifjú és agg, apa és gyermek ott hagyja kedveseit, — mindenkit egy cél vezet: a közös anya, a haza legyen szabad és boldog.

Nincs itt vallás vagy fajkülönbség, mindenki fejezt ragad. Költő leteszi a tollát, most kardot forgat, apa elhagyta gyermekeit, a férj hitvesét, az ifjú kedvesét, mentek mindnyájan előre!

És vesztetg maradhatott-e a tanuló ifjúság, a jövő nemzedék, a haza reményei?

Az egyetemi polgárság, 15—20 éves ifjak is féltették a tankönyveket; ók is mentek csatába, küzdeni a haza szabadságáért.

Ezek közt találjuk Tóth Kálmánt is, a *) Baján, Tóth Kálmán születése helyén szobort emelnek a nagy költőnek s szülői házat márványtáblával jelölik meg. — A tegnapi fényes ünnepély alkalmából vették át az itt közölt méltatást. V adna y Károly szép emlékbeszéde és a Komócsy József ódája, melyeket a tegnapi hírlapok közölnek, képeztek a lélekemelő ünnep főpontjait.

Ez egyesület önként, minden törvényes kélyszer nélkül alakult. S mit köszönhet a társulásnak? Először, hogy létrejött a kereskedelmi körház; másodsor, hogy van egy keresk. tanárnap iskolá, a gyakorlati tere működő tanuló számára; hogy van egy keresk. középtanoda stb. Az általános ipartestület még többet tehet annál, mert törvény szabályozza a tennivalókat.

Fazekas Sándor a testületi vagyon kezeléséről nyújt felvilágosításokat.

Dr. Király Ferenc az ipartestület mellett emel szót. Mintegy 1700 qualicált mesterséget űző iparos van Debreczenben. Ez a testület egy társulattá alakulva, több üdvös dolgot kivisz, mint 24 egyletté forgácsolódva. S mellette fennállhatnak az ipartestületek. Az általános ipartestület megalakulása mindössze 30—40 kr. terhet ró egyesekre.

»Nem társulunk« — hangzott fel ismét és szánál többben elhagyták a tervet.

Dr. Király Ferenc indítványozza, mondja ki az értekezlet, hogy elvben elfogadja az általános ipartestület megalakítását. (Helyeslések)

Indítványozza továbbá, hogy szervező bizottság küldésé ki az előmunkálatok megtételére. A szervező bizottság tagjai az iparegyletek elnökei s a gyűlésből választandó 12 tag.

A szervezési bizottság bejelentése pedig bevárando.

A késő déli órák beállta miatt számban megfogott értekezlet ez indítványt elfogadta. A szervező bizottság tagjait választottak iparegyleti elnököknél kivül: Dr. Király az Ferenc, Fazekas Sándor, Serli Ede, Kuczik Gábor, Grünvald József, Kerekes József. Az értekezlet délután 3 negyed 1-kor véget ért

Hajdumegye.

Hajdumegye törvényhatósági bizottságának folyó 1884. évi szept. hó 29-ik napján d. e. 9 órakor folytatva, Debreczenben tartandó öszi rendes közgyűlésének tárgyszorozata a következő:

1. Alispáni időségi jelentés. 2. Az országos törvénytar szerkesztősége az 1884. évi XXXVI. XXXVII. törvényzikket megküldi.

3. Belügyminiszter ur folyó évi augusztus hó 14-én 45622/IV. b.) sz. a. kelt leirata id. Biró Ferenc H.-Böszörmény város 1864—1866 évi számadójának az ezen évekről vezetett számadása tárgyában.

4. Ugyanannak folyó évi szeptember hó 14-én 2851 eln. sz. a. kelt leirata, melyben arról értesít, hogy O Császári és Apostoli Királyi Felsége, néhai Mária Anna O Felsége elhunytá alkalmából a megye közönsége által kifejezett részvétnyilatkozás legfelső közzönségének nyilvánítása mellett legkegyelmesebben tudomásul venni méltóztatott.

5. Ugyanannak folyó évi szeptember hó 12-én 50033 III. b.) szám alatt kelt néhai Somossy Mihály megyei volt főszámvévo özvegye részére halálózási évegyedi illetmény címén járó 250 frtot engedélyező leirata.

tizenhatéves ifjut. Felkötötte a kardot, honvéd lett s társaival vonult a táborba.

Tóth Kálmán — mint tizenhat éves ifjú — az 1848—49. véres napokban már irrogott költeményeket, de legnagyobbreszt népdalokat. Jókai »Életképei«-ben ekkor jelent meg legelső nyomtatott költeménye. Mily büszke ő az első gyümölcsre — kivágja a költeményt s keblebe rejti. »Elvesztettem ruháimat, el, rangomat, hazámat — irta később emlékjegyzetében — de ezt az első versemet megőriztem. Nagy dolog az ilyen első vers; több mint az első csók, az első csata, az első gyermek!«

Tóth, ugyszólván, azt sem tudta, miért küzd. Ily ifjú — hazát védeni! Így aztán nem is diósította a nagy csaták hőseit, a boldog napokat. Megkellett elégednie a kiirthatatlan emlékekkel.

S ezen emlékeit felújítja később. Imája »Előre« című költeménye.

Mert e szó volt jelszava a honvédek; e szóval himéz minden honleány a honfészólt. A gyermek, kit másnap anyja gyászolt, e szóval ment a csatába. De ha maradt otthon még egy gyermeke — ezt a másikat is harcra küldte — hisz jelszó volt, hogy előre! S az ily csapatot nem dönté semmi, nem a pusztító tűz... nem semmi! Ha elnyelte a füstfelleg, ha a csapat fele ki is dőtt már — a többiek kiálták: Előre! Az apa ehull fia oldala mellett, s ha az apát vesztett fia még egy szót kíván tőle — a haldokló csak azt susogta: »előre!« Jelszava volt ez mindennek, hisz ez oly »szó« a mely — bár némán — »kiált«... hisz ez oly szó, »mit elvenni nem lehet!«

Ott van a zúgó erdőbe — Beirra az arczredőbe — Csontok közé, mik széthullnak... Mert azok is megmozdulnak Ha még egyszer zeng: előre!

Mondom, egymás lett e költemény az ebreddő magyar nemzetnek!

S ekkor írja Tóth Kálmán »Ki volt nagyobb« című költeményét. Ma talán meg sem értenők, hogy e költeményt akkor tudta majd minden iskolás fiu s programponjtja volt minden hangversenynek!

Márczius 15-ének is áldoz egy költeményt. »Szabadsájtó« költeményében emlékszik meg e napról.

6. Közmunka és közlekedési miniszter ur az alsószabolcsi-tiszai ármentesítő társulathoz, a társulat toka-ladányi védtöltését fenyegető partszakadások megszüntetésére vonatkozó rendeletének másolatát f. évi július hó 21-én 24787. számú leirattal megküldi.

7. A közmunka és közlekedési miniszter urnak f. évi 21412 sz. a. leirata a debreczeni nyiregyháza-csapi ut hajdumegyei szakaszának kiépítése tárgyában.

8. A halálózás folytán üresedésbe jött megyei főszámvévo tisztség választás utjánai betöltése.

9. Az 1885. évre készített megyei költség előirányzat.

10. A megyei központi gyámpénztárról vezetett és számvévo jelentéssel ellátott 1883. évi számadás.

11. A közigazgatási bizottság jelentése a f. évi július 14-én tartott ülésében meg nem jelent tagokrol.

12. Ugyanaz, a f. 1884. év első feléről szerkesztett kimutatását átteszi.

13. Hajdumegye igazoló választmánya 1884. szeptember 9-én tartott üléséről felvett fejezőkönyvet beterjeszti.

14. Alispán Rászó Gyula jelentése a n.-várad-budapesti országúton a Hortobágy csatornán emelendő hid tárgyában.

15. Ugyanannak jelentése Nádudvar község 1881, 1882. és 1883. évekről bevehetleonné váit közmunka hátrány tartozásai tárgyában.

16. Ugyanannak jelentése Földes község bevehetleonné vált közmunka hátrány tartozásai tárgyában.

17. Ugyanannak s kiküldött társaink jelentése Hajdumegye építési szabályrendeletének módosítása tárgyában.

18. Ugyanannak jelentése a közmunka és utépítészeti pénztárnak 1877. évtől 1883. év végéig eszközölt fejlesztése tárgyában.

19. Ugyanannak s kiküldött társaink jelentése a megyei szabályrendelet-gyűjtemény összeállítására és kinyomatására szükséges intézkedések tárgyában.

20. Ugyanaz a kóutak fokozatos kiépítése módzatainak javaslatba hozásával megbízott küldöttsegnek f. évi szept. hó 10-ik napján tartott üléséről felvett jegyzőkönyvét beterjeszti.

21. Ugyanaz a megye s a megyei község részéről alkotott szabályrendeletek kihirdetése módzatjai tárgyában szerkesztett szabályrendeletet beterjeszti.

22. Ugyanannak jelentése a roncsoló toroklob járvány elleni óvintezkedésekről alkotott szabályrendeletnek más járványos betegsegekre is kiterjesztési tárgyában.

23. Alispáni jelentés az időközileg megüritt megyebizottsági tagsági helyek betöltése tárgyában.

24. Ugyanannak jelentése a fegyelmi birságpenzek hovafordítása s kezelési módja fellett alkotott megyei szabályrendelet módosítása tárgyában.

25. Ugyanannak előterjesztése megyei betegápolási pótadó kivétel tárgyában.

26. Ugyanannak jelentése a volt hajdu-

A költő vére forr, ha bántják, mi Istené: a gondolatot! Nem hiszi, hogy a gondolat a tömeget lázítja: ez csak rabokra, otromba szolgákra hat. A szabad népnek pedig esze van. Gunyolja, kik azt hiszik, biztonság rejlik a megfélemezett betűben! Azéit kívánja költőnk a szabad szajtot:

»Ott a hol rab a gondolat A tett is, hogy lehetne más! Ha a lánc nektek is nehéz És kezetek azt levezi: Ne a lábom kezdjétek el, A lelken kell azt kezdeni!

Büszke volt Tóth Kálmán, ha emlegette — hogy tizenhat éves korában ott harcolt egy Damjanics oldalán. A szomorú jelenben ez egyetlen vigasza. Volt egy jobb kor, mikor megmutatta a magyar: mi tudna lenni. Ma — ma a haza is ott hever a sárban — s milyen kegyetlen a sors, »meghalni sem lehet talán érette.« Mert sajnálja, hogy ott nem lehetne ki lelket a harcmezőn. — Igaz, ki a hazáért elhet, az boldog, de még nagyobb boldogságnak tartja, ha érte meg is lehet halni! Szívének mindig fáj a mult. A mult, mikor nekünk apánk, míg másoknak »Isten ostora« volt. Azt dalolja, hogy minden könnyen menne, ha nem lenne előttünk Buda vára annyian-annyi emlékek. Emlékek, hogy ott tölté szép napjait Lajos király és a Hunyadiak!

A multat szépen örökölte meg »Kosuthnak« című költeményében. Szépségétől, zománczától fosztanám meg e költeményt, ha csupán tartalmaz ismertetémet, álljon az itt egészben véve:

A harcba mentem akkor én is el Bár okát sem tudám, hogy mi lehet. Tizenhat éves gyermek voltam én Csak mentem és — éltettem nevedet.

Atakra futtak... és én neveték Tréfnak totszett az a művelet... De a huszárak köze vettek és Rohantunk mind — éltette nevedet.

Elvesztett minden — haza mentem én, Atyám szeméből a köny pergett... És sirtam én is, nem tudám miért, De sirva is — éltettük nevedet.

Azóta mennyi sok év elhaladt, A sejelem előttem eszme let... Most értek mindent mi volt akkor az!... És éltettem én most is nevedet.

A szabadságharcz rövid, de szép képét nyújtja Tóth Kálmán »Kik voltak a honvédek« című költeményében. A gyermek kérdéseire

kerületi székesházy egyes helységeknek és orvoslaknak bérbeadásáról.

27a. Ugyanannak jelentése a megyei pénztárnak f. év május és augusztus hónapban megéjtett vizsgálatáról.

27b. Ugyanannak jelentése a katonai beszállásolási pótadó újabb kivétel tárgyában. (Folyt. köv.)

Hatvani István, a híres tudakos debreczeni professor életéből.

(Régi jegyzetek után közli: Erdélyi István.)

Mottó: »Dolgok azok, a kik nem látnak és mégis hisznek.«

(Folyt.)

Nr. 10. A mi tudakosunkat meghívta a debreczeni nemes fazekas cseh atyamestere disznótorra, azon hiedelemben, hogy miután az érdemes mestereknek színe-java ott leend ezen alkalomkor, hát a professor ur majd csak elmulattatja őket furcsa ördögös találmányaival.

A tiszteletes ur nemcsak hogy szívesen elígérkezett, hanem sokkal előbb is, mint várták, megjelent a disznótoros háznál, hol már az egybegyűlt companián egy a reggeli gyüllőrium, mint az ebéd alkalmával sűrűjea fenéig kiüritgetett poharak hatása, különböző stadiumokban kezdte magát mutogatni. — Elérkezett végre azon idő is, mely a debreczeni disznótorokban forduló pontot szokott képezni; nevezetesen miután a férfiak a hus, szalonna besózás és a kolbász töltéssel készen vannak, addig, míg az asszony nepege a hurkatöltés és kifőzés dicso mestersegevel és a vacsorára szánt szilvaiz czibere készítésével elkészül, leülnek asztalhoz pejp-p-szó mellett borozgatva diskurálgatni. — De — ezer kapta és dikics! — atyamester gazduram egyszer csak azon szomorú valóra ébred, hogy a disznótoros alkalomra tele töltetett hordó — immár a vacsora előtt — felmondta az a c o n d i t i ó t, s ezen szomorú alkalmatosság közbejötté miatt megkérte a nemes s z o c i u s t á r s a k a t, mint színtelen tiszteletes professor urat is, hogy legyenek szívesek egy kis türelmet lenni addig, míg Fodorító Pál vargameres komájához elküldi a már minden becületes tehetőségét kimagyarázó hordót, hogy az abba betolakodott levegőt egy kis jó s e x t a k e r t i b o r r a l kiszorítsa kegyelmes helyzetéből.

Azonban mi történt azon idő alatt, míg atyamester uram odajárt. — A mi tudakosunk elővette a már penzióba tett csapot, s azt egy csontvágó baltával az asztal lábába betöltötte, és az atyamesterné asszonyt felszólította, hogy hozza elő a háznál található üres fazekakat és butellákat, s azokat az asztalalábból szígnen-szígnig teleeresztgette a legfinomabb diószegi bakatorral, felszólítván az érdemes companiának otthon maradt tagjait, hogy addig is, míg a házigazda hazaérkezik, egy szível s lelekkel folytassák a borfogasztás lelket vidító mesterseget. — Egyszer csak megérkezik a gazda és elbámol az oda járta óta történt csodán, de a tudakos professor felhívására ő is neki fohászodik a Mózes vesszejével sokkal megfoghatatlanabb uton szerzett bor élvezéséhez, és — egy szó anyyi, mint száz — ettek,

Hel Független tegnap délelőtt helyiségekben. S a jegyzője meleg h Lajosról, ki éppen 82-ik évfordulati zott fel a nagy fe egy varázstücső helyéről, hogy im így is kiki tanu végig azon inditva a kinek szíve e vözlő távirat sz szível s lelekkel s az üdvözítő le Károly jegyző ke nap délután elke nyilvánosan felo hangzottak az u N a g y J á n o s e t jegyző aláírásáve utjára, vivén mi lékezését. A leve küldetett, mai s ben közöljük. S Kossuth Lajos!

Születése letett ref. vallás (ez évben 11 leány, együtt 10. hitfelekezettel e héten.

Uj ezred mely tudvalevőe 10-ik zászlóaljba 10-ik legénységé Ugyanis a királ orosz nagy herc lajdionossá nevezte

A mit őrn 186-ik számában zadosunk S z l a nagyobb részveté forrásból értesül merőseivel hogy elő oly nagy sze nek ezt jelezteük járnú letőrese s alszárán és a sip zódásokat szeny plane törösről — Megnyugtatósal nek örvendő szé seltetnek jelentő kiigazítással veg tegnap hírnök sz szerzvény álti me telőjelet, baráim gyulását szíkbó

Kinész. A gató Doboz Győr illetékkiszási hi nokká nezte ki.

Kamará rendes Huzella Jula, póti Mátysájos válas zintársulat

kezik. Az igaz adva város nyom lágot. A szinh folyó munka. A szin van festve, a szin festése. A szin goz mindennap.

Hangverseny kiünnöben sik gyilet több ed zenekara kö hangverseny prezeni dalárd it magához, mi nház a váloga st. — Az 1-80

De a tizenháromnak: »mindörökon örökké, Aldva legyen szent nevük.«

De Tóth Kálmán is hitt a jövőben, a költő, ki megírta az »Előre« költeményét, ki a haladás jelszavát hangoztatja, meg nem tagadta Vörösmarty sorait: »még jönni fog egy jobb kor.« Költészetében vörös fonál hite a jövőben, bizalma a jövőhöz. Az a nemzet, mely elmerengve a multon kértheti hősei közt »ki volt nagyobb;« az a nemzet, melynek oly vértanui voltak, mint az aradi tizenhárom és nagy apostola, mint Kossuth — az a nemzet nem veszhet el; — ez a nemzet élni fog!

Naményi T. Lajos

zékesház egyes helyeinek és or-
berbeadásáról.
Ugyanannak jelentése a megyei pénz-
ov május és augusztus hónap meg-
galatáról.
Ugyanannak jelentése a katonai be-
i potádó újabb kivétel tárgyában.
(Folyt. köv.)

István, a híres tudakos deb-
zeni professor életéből.

gyeztek után közli: Erdélyi István.)
Móltó: „Dolgok azok, a kik nem
látnak és mégis hisznek.“
(Folyt.)

O. A mi tudakosunkat meghívta a
nemes fizekhez az atyamestere
azon hiedelemben, hogy miután az
esteknek színe-java ott leend ezen
tát, hát a professor ur majd csak el-
ket furcsa ördögös találmányaival.
zeteles ur nemcsak hogy szívesen
t, hanem sokkal előbb is, mint vár-
lent a disznótoros háznál, hol már
yult companián egy reggeli gu-
lum, mint az ebéd alkalmával
légi kiürített poharak hatása,
stadiumokban kezdte magát mutó-
Elerkezett végre azon idő is, mely
ni disznótorokban forduló pon-
ot kepezni; nevezetesen miután a
us, szalonna beszős és a kolbász
észen vannak, addig, míg az asszony
urkatöltés és kifőzés dicső mester-
s a vacsorára szant szilvaiz zabere
el elkészül, leülnek asztalhoz pe-
j-
bellelt borozgatva diskurálgatni. —
er kapta es dikis! — atyamester
egyszer csak azon szomorú valóra
a disznótoros alkalomra tele töl-
ló — immár a vacsora előtt — fel-
a z c o n d i t i ó t, s ezen szomorú
ság közbejötté miatt megkerte a
p o c i u s t á r s a k a t, mint színtén
professor urat is, hogy legyenek
y kis türelmemmel lenni addig, míg
al vargámeister komájához elküldi a
n becületes tehetését keményarazó
y az abba betolakodott levéget egy
t a k e r t i b o r r a l k i s z o r i t s a
helyzetéből.

an mi történt azon idő alatt, míg
uram odajárt. — A mi tudakosunk
mar penzióba tett csapat, s azt egy
páltával az asztal lábába betűtötte,
mesterné asszonyt felszólította, hogy
haznál található üres fazekakat
kat, s azokat az asztalalából szí-
ge teleeresztgette a leginóább dió-
borral, felszólítván az érdemes c o m -
t i o n m a r a d t t a g j a i t, hogy addig is
zazda hazaérkezék, hogy szívet s
tassák a borfogyasztás lelket vidító
— Egyszer csak megerkezik a
bámul az oda jarta óta történt
a tudakos professor felhívására ő
szkodik a Mózes vesszejével sokkal
nabb nton szerzet bor élvezése-
gy szó anyai, mint száz — etek,

ma, majd lelkesülve beszéli el az
elég hős tetteit.
pedve felel az apa:
erősök, nem kétségbeesés
viszvaly oh! az gyozte le!
e versszakoknál szebb az utolsó.

zenhárom táborok ki volt,
képet araják mostan itt?
am ez a legszörnyű eset
dlig a történet tani.
el a hit, hogy ez végbement,
ntak után meg... s annyian...
szőlünk arról sohasem
istenben binnünk keletiam!
három vértanu emlékének nem
zentelt. S merem állítani — senki
l nem magasztalta, senki külföldi
llettetett irántok oly áhitattal —
almán.

tet is elbeszéli a tizenháromnak.
tizenhárom című versében el-
sejtették ok halálukat — látva
a tizenhárom pálcikát — addig
kasztfókat faragták“ című ver-
it nyújtja a hősöknek.

Pöntenberget, a nyomoru sönpre-
tudományu Törököt a tudatlan
becsületes Lahner, a szemtelen
köté fel. A szent Kneizset felle-
nek nincs Istenök. A hazatlan
sztfőfára kötö a bonszerelmes vi-
ndort; míg a fejedelmi sarjadéku
gölték a sebhonaiak! Embertelen
gölték az „ember“ aulichot; a
sejt felköték és a hős Damjani-
k „a gyavák, kik mindig sza-

zenháromnak:
mindörökön örökök,
Áldva legyen szent nevük.“
Kálmán is hitt a jövőben. A
ta az „E l o r e“ költeményt, ki
zavát hangoztatja, meg nem ta-
arthy sorait: „még jönni fog egy
bitészetében vörös fonál hite a
na a jövőhöz. Az a nemzet, mely
multon kértheti hősei közt „ki
az a nemzet, melynek oly ver-
mint az aradi tizenhárom és nagy
Kossuth — az a nemzet nem
ez a nemzet élni fog!

Naményi T. Lajos

ittak és mulattak ugy, mint az ilyen alkalom-
kor dukál.

Ugy éjeli 11 óra után a mi tudakosunk
feláll az asztaltól, és kimegy az udvarra, a z t
nehányszor átsetálgatja, mely sétéja közben
k e t s z e r, — b a l k e z e v e l — a c o l l e -
gium felé intett; — az után pedig betérve a
mulatókhoz, így szólván:
— No uraim, csak vigadjanak, egyenek,
igyanak, mert most ugy is irgalmatlanul esik
a hó; — én már elküldtem szánkákért s mind-
nyajokat kigyelemeteknek szánkán — egyenkint
— fogom hazaszállítani saját c z e l á j o k b a.

Ezen bátorító szóra lett aztán meg na-
gyobb ivás, vigasság és — pipázás.
Mikor a falon ketegő óra a 12-öt elka-
kukkolja, egyszerre csak beállit egy diák,
ezt mondván: „megekezünk tiszteltes pro-
fessor ur!“

Ekkor a mi tudakosunk előlt a gyert-
tyát, — és lett a szobában p o k o l i s ö t é t -
s é g. — Erre a megmámosodott —
atyafiak egymástán kiszállingózták az ud-
varra s ott mindenik elé két-két diák állott,
egy-egy pedig szépen leültette őket s ekkor
aztán egyik lábát egyik, a másikat pedig má-
sik a vendégeknél megfogták a diákok, — és
elkezdődött az „ö r d ö g i s z á n k a z á s.“
Nagy szerencsének tartotta nemelk komám
asszony, hogy komám uramtól, — míg haza
érkezett, — e g y é b n e m v e s z e t t e l, mint
azon kis darab rész, melyet, regglsre
viradólag, b e k e l l e t t f o l t o z n i o k.

Helyi hírek.

* Függetlenség körünk választmánya
tegnap délelőtt lélekemelő gyűlést tartott saját
helyiségében. Szatmári Károly, a kör
helyiségje meleg hangon emlékezett meg Kossuth
Lajosról, ki épen tegnap érte el születésének
82-ik évfordulati napját. Leles eljenzés hang-
zott fel a nagy férfiú nevének hallatára, mint-
egy varázshúsré állott fel ekkor mindenki
helyéről, hogy imádással határoa tisztelének
igy is kiki tanujelét adja. Álva hallgatták
végig azon indítványt is, hogy annak a férfinak,
a kinek szive értünk dobog, küldessék üd-
vözlő távirat születésnapja alkalmából. Egy
szívet s lélekkel fogadtatt el az indítvány
s az üdvözlő levél fogalmazására Szatmári
Károly jegyző kéretett fel, a ki azt még teg-
nap délután elkészítette; a szöveg a körben
nyilvánosan felolvastatván, lelkes eljenzések
hangzottak az ünnepelt férfira. Így a ve-
l Nagy János elők és Szatmári Károly
jegyző aláírásával elküldött még tegnap nagy
utjára, vivén mindnyájunk kegyelets megem-
lékezését. A levél szövegét, ugy, a mint el-
küldetett, mai számunkban egész terjedelmé-
ben közöljük. S mi is ismételve álljuk: éljen
Kossuth Lajos!

* Születések. A mult h. folyamán szü-
letett ref. vallásu: fú 25, lefy 22, együtt 47,
(e z é v b e n 1170), kath. vallásu: 5 fú, 5
leány, együtt 10, (e z é v b n 203). A többi
hitfelekezettel nem fordult elő születési eset
e héten.

* Új ezred tulajdors. A 101-ik ezred,
mely tudvalevőleg a hűbeli a 39 ik ezred
5 ik zászlóaljából alakult, mely Biharból so-
rozza legénységét ezred tulajdonost kapott.
Ugyanis a király S e r i u s Alexandrovics
orosz nagy herceget aentnevezett ezredtu-
lajdonossá nevezte ki.

* A mit örömmel unnk vissza. Lapunk
186-ik számában egyen derek honvédszá-
zadosunk S z l á v y B l a u r balesetét a leg-
nagyobb részvétellel közli. Most a legbiztosabb
forráshól értesülve, tudjuk barátjaival és is-
merőseivel hogy a baleset korántsem idézett
elő oly nagy szerencsétlenséget, mint a min-
őnek ezt jeleztük. Ig ugyan, hogy a rozant
jármű letörése foly a derek százados láb
alszárán és a sipes taraján jelentékeny zu-
ródásokat szenvedt, de csontrepedés vagy
plagne törésről — tennék hála, szó sincsen.
Megnugtatásul oknak, kik a köztisztelet-
nek örvendő százados ur iránt részvétellel vi-
seltetnek jelenli, hogy tegnapi hírlínket ezen
kiigazítással vegy tudomásul. Örvendünk, hogy
tegnapi hírlínk így vonhattuk vissza, örömet
szerezvén álr minden bensű és őszinte tisz-
telőjenek, báráink. Mielőbbi teljes meggyó-
gyulását szívből kívánjuk!

* Kinézés. A debreczeni pénzügyi igaz-
gató Dobo György ügyvédjelöltet a nvárdi
illetékesísi hivatalhoz fogalmazó gyakor-
nokká nekte ki.

* Kamarai tagok. A debreczeni ipar-
kamaráj Rendes tagokul Andriska Károly és
Huzella yula, póttagokul Lévy Zsigmond és
Mátyás János választattak meg Nagyváradról.

* Intársulatunk e hó 29-én délelben ér-
kezik g. Az igazgató jelentése már be van
adva város nyomdájába s legközelebb napvi-
lágolt. A színház elütésén nagy szívesseggel
folyik munka. A színház kerítése szept ezüst-
színj van festve, most van munkában a főbe-
járat estése. A színpadon is 8—10 ember dol-
goz mindennap.

* Hangverseny. Tegnap este tartott
m kiünöden sikerült a debreczeni „dal- és
zyglet“ több műkedvelő s a 39-ik gyalog-
ezred zenekara közreműködte mellett rendez-
t hangverseny s ezutal is kitűnt, hogy a
debreczeni dalárda napról napra nagyobb kört
lét magához, mit méltán meg is érdemel. A
hánáz a válogatott közönséggel felíg meg-
l. — Az 1-ső szám nyitány 39-ik ezred

zenekara által Czapek karnagy mesteri veze-
tése alatt, szabatosan adatott elő a köztük
meglepo tisztasággal s lágyssággal hangzottak,
a vonós hangszerek, azonban némi kívánni val-
lót hagytak fenn. A „Talpra magyar“ verseny-
darab a dalárda által kitűnően hajtatott végre,
ugy az árnyalatok mint az összhangok tömör-
sége és tisztaságával az egri nevet ismét ki-
vívta. — Bethoven triója a quartetisták régi
gárda mestereire vallanak B e r g e r I l k a k.
a. a classikus zene terén valódi művész, meg-
lepo technikát s szabatos előadást mutatott
be, melyet különösen az adagio variatoinál
igazolt. — Kitűnően sikerült a C l a r i n e t t e
s o l o, az ezred zenekara büszke lohet P a v l i k
urra, ki a Clarinet kényes hangszert oly
mesterileg kezeli; hangfutamai lágyssággal gör-
dülékenyek, ugrásai meglepo tiszták s biztosak.
— A „m i t d a l o l t o k“ II. versenydarab
farasztós minden szépsége s szabalyos előadása
mellett is oly hatást nem gyakorolt a közö-
nségre, mint a dalárda szívesseggel ráadásul
előadott dal, mely különösen V a r g a d a l -
r t a g által énekelte szöve a közönséget frenetikus
tapsra ragadta. Krémer ur a magyar Rhapso-
diát kitűnő technikával adta elő ambar az ac-
cordok szépségei itt ott halványabbul hangzottak.
A „magyar király induló“ gyönyörű compositó,
melyet a dalárda az ezred zenekarával
adott elő. A szép és hatalmas erőt kifejtő mű
a közönségre nagy hatást gyakorolt s teljes
megelegedéssel távozott — vivén magával
C z a p e k P e t e r ezred zenekar — valamint
H i t e s s y L a j o s dalárda-karnagy iránti első-
merést, mint kik a szépen sikerült hangver-
sény fáradságtalan tényezői voltak. — A hang-
versenyt táncvizsgálatom követte a „Korona“
vendéglőben. — i.

* Baleset a vasuton. A mult hét elején,
mint utólagosan értesitenek minket, a város-
székből Budapest-felé menő vonat az ebesi ál-
lomáson erről Erdy Pál V. J.-vel jegyzett
négy ökrét összekozta. A szegény állatok ott
a hídon tanyáztak, s a vonat érkezekor meg-
szilapdáltak; a vonatvezető látta ezt, de már
lehetetlenség volt a vonatot megállítani; így
mind a négy ökr oda veszett. Nem a személy-
zet ügyzetlansága okozta ezt, hanem az a
körümeny, hogy nem régen minden második
örhától elbocsátották az őrt, s így a teljes
felvigyázat lehetetlen. Takarékságból a köz-
önség érdekét soha nem volna szabad veszé-
lyeztetni, de hát ugy látszik, a magyar állam-
vasut erre semmit nem ad. Ez a baleset is
épen olyan helyen történt, a honnan közelebb
üztél el az őrt.

* Öngyilkosság. A 39-ik gyalog serezed
egyik derek fiatal tisztje F a l u d i S á n d o r
Aradon e hó 19-én d. e. 10 órakor agyonlötöte
magát. A szerencsétlen ifjú tiszt, kit városunk-
ban is ismertek műveltsége előzékenysége
folytán, völegény volt. Egy héttel halála előtt
menyasszonyaért Pecsán párbajt vívott, el-
lenfelet súlyosan megsebesítvén. Midőn Aradra
visszatért, jeggyűrűjét s azon ajándékot mit
arajának adott szállásán találta, elutasítá level-
lel. Ez volt oka hihetőleg szörnyű tettének. —
Benne a hadsereg egy tehetséges, nagy re-
ményekre jogosító tagját, tisztársai egy jó bá-
rátot veszítettek.

* A szindióny sikere biztosítva van. A
páholyokra oly nagy mérvben történt az elő-
jegyzés, hogy a közönség nagyrésze már a
felső páholyokra van szorulva, mert a többi
el van foglalva. A bérlet különben naponkint
eszközölhető a színházi pénztárnál.

* Halálózás. Tegnap vettük a leverő
táviratot, hogy C s á k János főiskolai volt he-
lyettes tanár, az idén pedig Békésre megvá-
lasztott lelkes, mielőtt állomását elfoglalhatta
volna: kiszenvédett. Főiskolánk egyik büszke-
ségét, tanuló társai felejthetlen barátukat, —
tanítványai pedig mindig szeretettel emleget-
tett jó tanárukat veszítették el benne. A fő-
iskolai kántus engedélyt kért és nyert is Nt.
Balogh Ferencz felügyelő tanár urtól, hogy a
temetésen utolsó isten hozadékot mondjon a
megboldogultnak. Nyugodjék békében!

* Színházunk nyugdíjgyge. A magyar szí-
nésszgyesület központi igazgató-tanácsának leg-
utóbbi ülésén felolvastattott Komlóssy Arthur-
nak mint a debreczeni színgy-egylet elnöké-
nek az irodaigazgatóhoz intézett levele, melyben
elkerkeztetnek jelzi az időt, hogy a debreczeni
nyugdíjintézetnek az országos intézetbe való
beolvadása iránt a tárgyalások a központból
megindítottának. Az igazgatótanács ennek foly-
tán felkéri Debreczen város polgármesterét, a
színgy-egylet és a nyugdíj-intézet választmá-
nyai elnökeit, hogy az első a városi színgyü-
gyintézetet, a második a színgy-egylet vá-
lasztmányt és a harmadik a nyugdíjválasztmányt
hívja egybe ez ügy tárgyalására s tegye ma-
gát érintkezésbe a központtal, illetőleg annak
küldöttjeivel, hogy kölcsönös megállapodásuk
folytán a barátságos kiegyezés egy a debre-
czeni színgy, mint az érdekeltek és az egye-
sület javára minél előbb megtörténhesek.

* Nihilisták Debreczenben. Általános fel-
tűnést kelt Debreczenben a következő szer-
felett érdekes eset, mely az orosz kormány-
nak a nihilistáktól való ideges félelmét egy no-
mikus világtársa helyezi. Az esetről a követ-
kező tudósítást vesszük: E hó elején a péter-
vári „III-ik osztály“ elnökségétől Thaisz Elek
budapesti államrendőrségi főkapitány francia
nyelven, irt sürgönyt kapott, melynek tartalma
ez volt: „Nihilizmus összeköttetési Magyar-
országig terjednek. Pozitív adataink vannak.
Debreczenben, mely 49-ben forradalom főfészke
volt, nihilista összekötők lappanganak. Saját
érdeklükben, kérjük nemzetközi szabályaitól
eltérítve megkeresnünk nyomozásokat tenni
a Német és Széchenyi-utczában.“ A budapesti
rendőrfőnök csak e b a m u l t e r r e a m e g l e p ő t á -
viratra s rögtön visszasürgönyözött: „Közelebbi

adatokat; németutca nagyon hosszú.“ — A
válasz másfél óra mulva Budapesten volt s így
hangzott: „Nagy elővigyázat szükséges. Egye-
előre senkit el ne fogjanak. Tartसानak szemmel
bizonyos Berger Henriket. Jelek szerint ő az
összeesküvés feje.“ Thaisz Elek most már
maga is különönek találta a dolgot. Nyomban
maga elé hívatta K. urat, legjobb detektívjei
egyiket s kellő utatissal leküldte Debreczenbe.
A detektív másnap jelentést tett s Thaisz Pe-
t é r v á r r a e z t t á v i r a t o z t a: „Dologban tévedés
lesz. Berger Henrik becületlen polgár, s va-
gyonos gabonakereskedő. Ha nem hiszik, for-
duljanak debreczeni-rendőrfőnökhoz.“ Pétervár-
erre azt válaszolta: „Megpróbáltuk, de Deb-
reczenbe akkor nem volt rendőrfőnök. A régít
letették, az új meg nem foglalta el a helyét.
Berger gabonakereskedő kutasának dinamit
után.“ Thaisz erre már nem is válaszolt, hanem
az iratokat áttette a belügyminiszteriumhoz.
A belügyminiszterium érdeklődni kezdtek a
dolog után, s diplomáciai útton meg tudakolták,
hogy honnan keletkezhetett az abszurd gyanu?
A bécsi orosz nagykövetség aztán nem keszt
a fővilágosítással s tudomásul adta, hogy Ber-
ger Henrik debreczeni lakos egyenes össze-
köttesben tart fenn Hartmannal, a veszedelmes
nihilistával, ki most Filadelfiában tartózkodik.
Jekelfalussy még érthetlenebbnek találta a
dolgot s adatokat kért. Ekkor elküldtek neki
egy lemasolt levelet melyet Hartmann Filadelfi-
ában Berger Henrik debreczeni lakosra cím-
mezve adott föl. A levele régebbi keletű s így
hangzik: „Készletén adjon tul, a halogatás
veszélyesnek mutatkozik. Adataim vannak, me-
lyek azt igazolják, hogy nagy katasztrófra van
kilátás. Táviratra nem bízhatom, nehogy más-
sok is hasznát vegyék, ezért e levellem vétele
után rögtön intézkedjék, nehogy megkésen. Ha
óvatossággal nem jár el, rajta viszithetünk, s
őu magával rántja érdektársainkat a nyomorba
és veszedelembé.“ Jekelfalussy elnevette magát
s visszatelegrafált: Levelet bátran küldhetik
szíveskedve. Hartmann gabonakereskedő úgnök,
s a gabonárák süllyedését jelentette előre. Az
árköcsökös bekövetkezett, ha Berger vesztett,
most önökön fog kárpótlást követelni.“ A muszka
rendőrség erre ugy megszeppent, hogy rögtön
postára tette a levelet. Berger Henrik ur
tegnap kapta meg muszka kétéfű sasos pecsét
alatt. A borítékon czevriil írás is van vagy há-
rom sor, de azt Debreczenben senki sem tudja
elő venni. (Budapesti Hirlap.)

* Nagy katonai verekezés történt az
éjjel ismét. Közöshadseregbeli és honvéd köz-
legények tüztek össze s a heves harc ez
utóbbiak győzelmével végződött. A tusa foly-
tatását katonai őrsjárat gátolta meg. — S az
oldalfegyver még tovább is létezni fog.

* Lövészet. Szeptember 21-kén tartott
lövészet eredménye. Díjat nyertek Legjobb
mely lövéssel Csanak János 1 drb 2 frtos
tallert. Legtöbbi körlövessel Harsányi István 1
drb 1 frtos tallert.

* Sajtóhírek. Szombati számunk v. cikkében az
első kiközös vége így olvasandó: „Szemmel látható,
hogy a horvát bank valóban kevés tekintélyt és épen
ily csokely helyőlyt gyakorolnak“ stb. „E l e m s e -
s é g“ című második oldali cikkünkben „simulus
f e n y e“ helyett olv. j ö t e t t e r e s, továbbá „ha jól ére-
jővel felel“ olv. j ö t e t t e r e s, „a voltárán“ h. olv.
o l t á r a n „Lakom“ cz. helyi hírlínkben „H o r v á t
S á n d o r“ h. olv. „K o v á c s S á n d o r“, az „Apró-
cseprő“ cz. Lamartine-mondatban pedig „t e t o t o l a“
h. olv. t e t t o l i.

3. Ujvidék. Tisztelt uram! Kérem legyen
szives nekem postai utánvélet mellett 5 do-
bozzal küldeni az ön valóban kitűnő svájci
labdacsaiból. Az az öt dobozzal, egy-egy do-
bozban 50 labdacso. 1881. novemberben ugyan-
ez az uton két dobozzal kaptam öntől s a
küldött labdacso igen nagy szolgálatot tettek
nekem. Tájékozásul egy czimlapot zárok ide.
Teljes tisztelettel, Sauer Jakab butorgyáros
Ujvidéken, Magyarországbán. — Brandt R.
gyógyszerész svájci labdacsa dobozonkint 70
krézt kaphatók a magyarországi gyógyszer-
tárakban.

Hazánk s a külföld.
— Kriesch János jubileuma. A műgye-
temi ifjuság élenk tüntetést rendezett Kriesch
János rektor tiszteletére, 25 éves jubileuma
alkalmából. Az előadási terembe való belépé-
sekor harsogó eljenkiáltásokkal fogadták a
jeles férfit, valamint onnan eltávozásakor is. Az
ünnepeit tudós volt tanítványai pedig bizott-
sággá alakultak a „Hungária“ diszteremben
tiszteletére bankettet rendeztet, melyre a mű-
gyetemi ifjuságot és a segélyegyesület is
meghívták.

— Br. Üchtricz Emil, 1848/49-ki vitéz
honvédhuszár ezredes, Üchtricz Zsigmond báró
képviseelő édesatyja, a napokban egy másik fia.
Emil csallóközi boói birtokára érkezett. Az
őreg báró a szabadságharcban hősiessen har-
czolt. Haynau halálra is ítélte. De a báró el-
menekült s azóta folyton Poroszországban Geb-
hardsdorfbán él. Sok évi távollét után most
újra magyar földön időzik.

— Skandalum. A székesfehérvári lapok a
legnagyobb indignáció hangján írnak arról,
hogy Nyiri Aladért, volt ercsi közjegyzőt, kit
sikkasztás miatt elfogtak, — befolyásos egyé-
nek közbenjárása folytán szabadlábra helyezték
s bűnügyét beszüntették, mert a sikkasztót
örültnek nyilvánították, holott az épen nem
bolond.

— Nagy vasuti szerencsétlenség történt
a magyar kir. államvasutak budapest-rutti vo-
nalán. Két vonat ütközött össze. A Ruttkáról
19-én delután 2 óra 34 perczkor elindult s
Budapest felé tartó 101. számú gyorsvonat az
aszódi pályaudvarban összeütközött egy teher-
vonattal. — A kár igen nagy, s az utasok
közül is többen súlyos, néhányan pedig köny-
nyu sérüléseket szenvedtek. A gyorsvonat a

rendes időben, esti 8 óra 36 perczkor érke-
zett Aszódra, hol egy percznyi megállapodása
van. A vonat a pályaudvar előtt már lassan
haladt s hibás váltóállitás következtében hely-
telen vágányra jutott. Ez okozta a balesetet,
melyért a váltóórt terhelő a felelősség. Az ór-
ros-zul igazította be a váltót. Megtörtént az
összeütközés. A lókes igen heves volt, a zavar
leirhatatlanná vált. Az utasok a kocsi-
kban egymásra estek, lebuktak a székekről és pa-
dokról, s többen igen súlyos sérüléseket szen-
vedtek. A zavar igen nagy volt, s a rémület
nem ismert határt. Az utasok felszakították a
kocsi ajtókat, kitértek az ablakokat, s hozzá-
tartozóik neveit kiáltozva futkostak a pályá-
udvaron. A zajba, a kiabálásba a sebesültek
jajgatása vegyült, minden arra mutat, hogy a
szerencsétlenség igen nagy mérveket öltött.
A mozdony is megrongálódott, s több kocsi hasz-
náhatatlanná vált. Az utasokat és a sebesülte-
ket segélyvonattal hozták a fővárosba, hova a
vonat esti 9 óra 0 percz helyett éjfélkor
érkezett meg. A sebesülteket beszállították a
Rökus kórházba.

A tiszsaeszlári vád Czegléden. Czegléden
egy jómódu asszony saját veret akartá eladni
a zsidóknak. Bizonyoságot teendő arról, hogy
ezeknek van szükségük keresztényverre. Özv.
Pataki Lajosné Molnár Lidia asszonyra nem-
rég elhalt férje után tetemes adósság maradt,
melyet nem tudott kifizetni. Emiatt való bá-
natanban öngyilkos akart lenni, s csakugyan
fölmetszette ereit, ne a műtet közben eszébe
jutott — ugymond — az, a mit férje sokszor
olvasott egy újságból, hogy tudniillik a zsidók-
nak szükségük van keresztényverre. Gondolta,
hogy eladja a zsidóknak jó árért, s így majd
k i s z a b a d u l h a t a b a j b ó l. E v e g -
b ó l v e r e t e g y e d é n y b e c s o r g a t t a, s k e s -
s ó b b a v é r f o l y á s t m e g a l l i t t a. E z t a v é r t k i n -
t a Hirschlernek megvételre. A rendőrök csak-
ugyan találtak lakásán nagymennyiségű vért
egy fazekban. A rendőrség Patakinnel elmelella-
potára nevez megfigyelés alatt tartja.

Muzsák.

— Vörösmarthy összes művei-nek 11
és 12 füzetbe megjelent. Ajánljuk közönségünk
pártfogásába Méhner Vilmos könyvkiadó e de-
rek vállalatát. Egy füzet ára 35 kr.

— A Pálmái Ilka asszony által hirdettet
50 aranyas pályázat eredményét rövid idő
mulva fogják közzétenni. A művészón bírákólul
dr. Váradi Antal, Mihály József, Evva Lajos,
Lukácsy Sándor és Vidor Pál urakat kérte fel,
kik e tisztelet el is fogadták.

— A nemzeti színházban az eddig elfo-
gadott eredeti udonsákok következő sorrend-
ben kerülnek színre: október 15-én Nóra, írta
Csiky Gergely; november 12-én Egy asszony
története, írta Horváth Károly; november
26-án az arany ember, írta Jókai Mór; de-
cember 17-én Az első szerelem, írta Somló
Sándor.

Törvényeszek.

— Kammerer kivégzése. Kammerert, az
ismert anarchistát, a lektóbbi anarchikus jel-
lemű rablós és merényletek egyik főintéző-
jét s a nemrég kivégzett Stelmacher bűntár-
sát, tegnapelőtt fél hat órakor végezték ki az
ottani Alser-kasárnya egyik mellék udvarán.
Az akasztást Willenbacher hóhér végezte. Az
elítelt igen nyugodtan, teljes megadással vi-
selte magát s mint annak idején Stelmacher,
egyetlen egy szót sem szólt. A halál nyolcz
percz alatt következett be. Kammerer ügy-
nek tárgyalása katonai bíróság előtt még szept. 5-
és 6. ment végbe. A vádlott, ki mint katonaszöke-
vény tartozott a katonai bíróság illetékessége
alá, igen kimerítő vallomást tett. A bíróság
akkor kétél általi halálra ítélte. Az ítelet teg-
napelőtt végérvényesen megerősítettvén szom-
bat reggel végrehajtott.

Felelős szerkesztő: Gáspár Imre-
Kiadó: Kutasi Imre.

ELADÓ

nagy-uj-utczán 1623. sz. a.
házban levő jó forgalmu fü-
szerkereskedés.

Uralkodó epidemiáknál leg-
melegben ajánlható egész-
ségi ital.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legjobb hasznali- és üdítő ital,
kitünő hatásnak bizonyult köhögésnél,
gégehajoknál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

LENGYEL és JURINITS a KÉK CSILLAGHOZ.

Piacz utca Biedermann haz, a volt Nagy Amália tizlethelyi-ségében. Ajánljuk az ősi idényre egész ujonnan felszerelt nőidivat, vászon, pipere, rövidáru, női és férfi FEHÉRNEMŰ ÜZLETÜNKET

LEG UJABBÁK.

LEG UJABBÁK.

Ruha szövetekben.

110 centiméter széles. Méter ár. Színes és fekete ternók 52.—2.50. Egész gyapju kelmék 90.—1.80. Flanel és chevioltak 75.—1.80. 60 centiméter széles

Selyem árak.

65—70 centiméter. Méter ár. Fekete noblesse fail 1.50.—4.— merveleux 2.—4.50. és színes atlasz 80.—2.40. és sűrű 1.80.—3.— brocat 1.50.—4.— színes preselt és sima selyem és panut törsonj.

Mindezek színes és fehér kötő pamutok, szalagok, fodrok, csipkék, virágok, tollak, mindennemű ruha diszek és bélesek nagy választékban.

A t. cz. magyar olvasó közönséghez!

Tisztelettel értesítjük a t. cz. magyar olvasó közönséget, hogy „Gondúzó” című új szépirodalmi hetilap jelent meg kiadásunkban, melyre vonatkozó megismertetjük következő programunkat: Távol tartva magunkat minden pártoskodástól, azt a főtudatot tüzük magunk elé, hogy lapunkat a legszigorúbb erkölcsi elvek szerint szerkesztjük, úgy hogy minden anyá bátran adhatja serdülő leánya kezébe: a magyar irodalmat tehetségünk szerint fogjuk ápolni, és nemzetünk kedvelt íróinak legjobb munkáit közöljük, különös súlyt fektetve a regényirodalomra adni fogunk beszéleket, költeményeket, vidámító humorreszeket, a közmívelést előmozdító természetrajzi-, földrajzi-, ország- és népismereti vázlatokat, a kertészeti és háztartást érdeklő tanulságos közleményeket, azonkívül tekintettel leszünk a jelesebb külföldi regényekre is.

„Székely támad, Székely bánja.”

A negyedik számban Mikszáth Kálmán, fiatal íróink e matadorja szokott kedélyes és megragadó modorával kisebb regényt fog közölni a fővárosi életből. A hatodik számban nagyobb társadalmi regényt kezdünk meg Dr. Sziklay Jánostól. Szigorúan és lelkiismeretesen tartva szem előtt programunkat, az a biztos remény kecséget minket, hogy a „Gondúzó” kedvelt olvasmányává válik minden művelt családi körben és érdemes lesz arra, hogy valóságos gondúzó legyen s valódi házi kincset képezzen arra nézve, ki szünőrában érdekes olvasmányt akar foglalkozni.

Előfizetési feltételek:

A „Gondúzó” szépirodalmi hetilap, megjelen minden vasárnap 3 ivnyi tartalommal, azonkívül a képes czimlappal borítékon két oldalnyi hasznos tudni valókkal és talányokkal, a következő előfizetési árak mellett: Egy évre 6 frt., félévre 3 frt., negyed évre 1 50 kr. Egyes szám ára 15 kr. A jutalmakat illetve is arra törekedünk, hogy előnyt nyújthassunk t. előfizetőinknek. Témekes áldozatok árán azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy kizárólag előfizetőink számára olajnyomatú, eredeti magyar festményeket sokszorosítottunk, mincké követezében minden fél éves előfizetőnk egy, az egész éveseknek pedig két képet adhatunk. E képek jól és tartósan készített, mosható arany keretben, 84 cent. magasak és 70 cent. szélesek, egészen készen a felfüggesztéshez, és egy darab ára csak is 2 frt. — E képek a következők: Szent István király. — Kossuth Lajos. — Deák Ferencz. — Petőfi Sándor. — Vörösmarty Mihá y. Továbbá a következő életképek: Vasárnapi mulatság falur. — Czigány tanya az erdőben. — Csikós élet. — A puszták fit. Mutatvány számokai szívesen szolgálunk díjtalanul és bérmentesen, gyűjtőknek 10 előfizető után egy tiszteletdíjnyújtást adunk. A t. cz. hazai olvasó közönség részéről élénk részvételre számítva, reméljük hogy válatunkat tő-kély legmagasabb fokig emelhetjük és tisztelettel kérjük hazai irodalmunk becses pártfogóit hogy minket e hazafias vállalatunk előmozdításában tehetségünk szerint pártfogolni kegyeskedjenek.

Tisztelettel a „Gondúzó” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, belső dob utca, 14.

BROGLE JÓZSEF gép- és rostalemez-gyára BUDAPEST gyár: külső váci ut. raktár: váci körút 68. Szabadalmazott hármaskéket közönséges és acél-ekéket cséplőgép-lemez-szítákat gözcseplő és járgánycséplőkhoz és minden egyéb gazdasági gépeket. Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetett Trieur-jeit vátható szítákkal. Gabona tisztító-rostákat. Tengeri-morzsolókat Lyukasított és hasított lemezeket, mal-mok, mészeti és technikai czélokra. járgány-cséplőgépeket. Továbbá e téren a legújabbat: SCHMID H. szabadalmazott nemzeti rostát, 1882. augusztus 3-án 17,567 sz. alatt szabadalmazva mint egyedüli jogosított gyártója. Nagysága: 4' 4" magas és 2' 4" széles, súlya 50 kilo ára 48 frt. Főraktár és ügynökség BAUER és TARSA uraknál Debreczenben. Árjegyzékek kivanatra ingyen és bérmentve.

VII. évfolyam. ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS a KÉPES CSALÁDI LAPOK szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra. Felső szerkesztő: KOMÓCSI LAJOS. Lapunk — társai között a legnagyobb elterjedésnek örvendő — immár hetedik évfolyamát éli. Miván kívánatra mindenki nekünk mutatvány-számot s egészen tájékozó előfizetési felhívást, e helyen csak röviden emlé-keztünk meg a közkeveltségnek örvendő lapról. — A „Képes Családi La-pok” három ivnyi tartalommal jelen meg a legdiszesebb kiállításban, szép, fényes, színes borítékban. — Minden szám sok művészi kivitelű képet hoz. A főlapban vannak eredeti s a külföldi legnagyobb íróiból fordított rovidebb regények, elbeszélések, rajzok, életképek, humoreszkek; eredeti s más költemények, heti tárcák, a főváros, vidék s külföld válogatott, fontos hírei: az irodalom és művészet körében felmerülő minden mozanat. — Minden szárhoz egy ivnyi külön regény-melléklet könyvalakban. — Humor rovat, jeggyakrabban képekkel. Havon-lent „Növilág” című divattlap számta an képpel, szabászrajzai stb. is jár ingyenes mel-lékletkép. A boríték telve a komoly s tréfas talányok minden fájával. A talányfejtők kö-zött gyönyörű olajnyomatú képek (díszes aranykeretben), regények stb. soroltatnak ki. A folyó évenygyedben külön regény-mellékletkép „Scarpa Rachel” kitűnő, cselekvénygazdag, érdekfeszítő regényt adjuk. Mutatvány számokat a kiadóhivatal kívánatra bárkinek küld bérmentve. Előfizetési ár: egész évre 6 frt. félévre 3 frt., negyedévre 1 frt 50 kr. MEHNER VILMOS kiadóhivatala: Budapest, papuvelde-utca 8 dik szám alatt.

A legolcsóbb és legtisztább eladása káva, thea, déli borok. Coquac és rumnak Hamburgban. Utánvét mellett portómentes frankó csomagolást ajánlok fel. Kávét 5 kilótól felfelé. Campinas és Domingó leg. kil. 1.10. finom 0.80. középfi. 0.85 kr. Ceylon 1.40. 1.25. 0.80 kr. Java és Menado 1.60. 1.30. 0.80 kr. Gyöngy 1.65. 1.25. 0.95 kr. Arabiai Mocca 1.70. 1.35. 1.10 kr. Thea eredeti szekrényben 1 fonttól felfelé. Grus-thea leg. kil. 1.75. finom 1.40. középfi. 0.65. kr. Congó és Moning 6.50. 4.80. 1.20. kr. Souchong 7.00. 4.40. 1.50. kr. Pecco 9.50. 5.75. 2.25. kr. Ermakoff-M-lange orosz 10.75. Eib-Kaviár nagyszemű 4.00. 2.75. 1.75. kr. Astrachan (orosz) 15.00. 12.00. 8.50. kr. Az összes árak tisztaságáról gondoskodva van. A borokról s a kiváló gyógyhatású tokajifől, Cognac és Rumról külön árjegyzékünk van. Osztriga és tengeri halak minden fajtája a legjutányosabb vásári árban Heller Joh. R. kereskedő. Hamburg. Grimm 12.

Mária-celli GYOMOR-CSEPPEK, Jeles hatású gyógyszer a gyomor min-den bántalmi ellen, felülmulhatatlan az étvágyhiány, gyomor-nyegesség, rossz szagú lehel-let, szelek, savanyu felbűf-gés, kólika, gyomorhurut, gyo-morégés, huykóképződés, túlságos nyalkaképződés, sárgaság, undor és hányás, fájás (ha az a gyomor-ból ered), gyomorgöcs székszorulás, a gyomornak túlterheltsége által és itál által, gilliszta-, lép- és meg-betegség, aranyeres bántal-mak ellen. Egy üvegcsé ára használat utasítással együtt 35 kr. Kapható Debreczenben Dr. Kotschnek E., Götl N és Tamássy B. urak gyógyszerüzletében, Barta Zoltán Kun-Szent-Márton, valamint az osztrák-magyar birodalom minden egyéb gyógyszerüzletében és kereskedésében. Központi szétküldési raktár nygyan és kicsinyben Brady Karoly, „órangyalhoz” címzett gyógyszerüzletében, Kremzierben, Morvországban.

1884. X... Vesze (r. e.) Fig mondakörnek az merő diák kinyit mivel a felidőze rancsolni képtele szét a szerencsét A hazug szenvedélyeket e mányparti kortes a magyar néphü ből az u. n. áll De vajjon s a felháborodott észben törpe, e kontárok könnye A mikor T mányelnök test dani, hogy leg lutizmus, mondani bárkine gyar forrad Az alkotmán b ad az, hogy a kijátszóttak, az a romok felett köm magyar abs Vajjon nem- megök a törény viszont akadna en ily ember a nem ki azt felelné, gyar forrad Veszedelmes veszedelmes jéték Vagy nem szetörve, erkölcsi tikai hazárd-játék elnök a jászba egy pontja által don, hogy ő ha zervatív; tehát v moles a politik ponyi Albert a ságának neve ves ellen, min elnök ur bályainak ságellenes zervatív p össze függés Vagy nem jelentés nagy hor hogy a konzerv hallatta akkor, a György híres be földhöz sújtotta, ma oly kormány a melylyel szembe az az irányzat, a állott a liberalizm ellentétül tekint Lassan a kormányparton! ben folyton-folyv nyeknek s Magya való folytonos hátr szata, hogy az bizo férfui eszélynek már nyilvánvaló, a tulzók és önök persze anélkül, ho nák. És eddigi po politika, melynek mik elmondattak — csakugyan ahi nemzetet, a melyt közczkázat, nem s Mert a ma mus — jelszavát és ellenszere csak magyar for Mi nem akat törvényes és alk a haza boldogulá épen e törvényess semmisítésére tör Vigyázzanak goztatjuk figyelme